

Posudek na rigorózní práci

Represe a nezákonnost v socialistickém Československu ve světle vybraných politických procesů

Tématem předložené práce jsou některé politické procesy, které proběhly v době komunistického režimu. Práce zaměřuje pozornost na období tzv. normalizace, a s ní související represe a nezákonnost. Práce je tvořena úvodem, třemi hlavními částmi (skládající se z 5 kapitol a podkapitol), které se vzájemně prolínají a závěrem.

V první části autor mimo jiné zaměřil pozornost na činnost tzv. velkých komisí, které prováděl přezkum nezákonnosti a některých soudních rozhodnutí, které postihly oběti trestní represe v padesátých letech. V druhé části podává nástin legislativního rámce, v němž byla trestněprávní represe realizována a detailněji se věnuje trestněprávní persekuci, která byla spojena s výkonem vazby, trestu odnětí svobody a ochrannému dohledu. Podrobně se zabývá rolí politické persekuce, která zaujímala v komunistickém režimu prvořadé místo a zároveň představuje, jakými způsoby ji komunistická moc používala. Ve třetí části představil některé protirežimní aktivity a s nimi související trestněprávní postihy, kterým byli aktéři těchto činností poté vytaveni. Každou v práci prezentující aktivitu doplnil i komplexní případovou studii.

Autor se ve své práci také zabíral postavením a rolí Sboru národní bezpečnosti, která nepochybně byla oporou normalizačního režimu. Tomu nasvědčuje mimo jiné i situace, kdy Sbor národní bezpečnosti na počátku normalizace postihly mohutné čistky, neboť příslušníci

museli být pro režim spolehliví. Správně poukazuje na to, že klíčovou roli hrála v normalizačním režimu cenzura projevující se např. v zavedení přímé kontroly všech médií.

Autor se ve své práci zaměřil i na porovnání počtu uskutečněných politických procesů na území českých zemí a na Slovensku. Při tom zjistil, že na Slovensku oproti českým zemím proběhlo podstatně méně politických procesů. Jako jeden z hlavních důvodů uvádí odlišný průběh normalizace s čímž lze souhlasit.

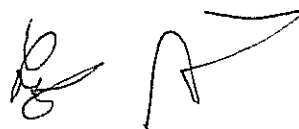
Závěr:

Autor předložil dostatečný počet literatury a pramenů. Velmi oceňuji jeho práci s archivními materiály a judikaturou. Zpracování daného tématu považuji za velmi zdařilé. S ohledem na shora uvedené, předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Lidové milice – jejich postavení a pravomoci

V Praze, dne: 12.2.2018

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.

Posudek na rigorózní práci

Represe a nezákonnost v socialistickém Československu ve světle vybraných politických procesů

Práce je tvořena úvodem, pěti kapitolami a závěrem. V úvodu své práce se zabývá historickými souvislostmi sledovaného období. Zde věnuje pozornost období února 1948 až konce 60. let, představující liberalizační období a obrodný proces v komunistické straně. Velmi podrobně zde podává vznik a činnost velkých komisí – Barákova komise, Kolderova komise, Pillerova komise, Bayerova komise – kde charakterizuje jejich postoj k tehdejšímu postupu soudů, výši trestů, apod. Hlavní činností těchto komisí byl přezkum některých soudních rozhodnutí z padesátých let 20. století.

Autor svou práci představuje normalizační období v Československu po roce 1969, které mimo jiné bylo právě spojené s řadou politických procesů proti odpůrcům komunistického režimu. V případě zpracování politických procesů je patrný autorův dlouhodobý zájem o danou problematiku. Autor kromě sekundárních pramenů využívá mimo jiné tehdejší soudní materiály, denní tisk, disidentskou literaturu a další. V případě jednotlivých předložených procesů velmi podrobně představuje líčení procesů od začátku vyšetřování a vznesení obžaloby až do vynesení rozsudku. Velmi detailně je popsán výslech obviněných a svědků, ale také řeči prokurátorů a advokátů.

V práci autor předkládá jednotlivé pojmy, jako normalizace, politická perzekuce, apod., které se pak snaží vymezit a definovat. Velmi podrobně se zabývá rolí politické

perzekuce v normalizačním režimu. Politickou perzekuci představuje jako perzekuci přesně cílenou, pragmatickou a účelovou, odrážející momentální záměry totalitní moci a poukazuje na to, že perzekuce byla jedním z hlavních nástrojů a zdrojů psychologie strachu, která prostupovala celou společností.

Závěr:

Autor předložil dostatečný počet literatury a pramenů, využil tehdejší legislativy, soudních spisů, apod. Práce je velmi dobře zpracována. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Orgány represivního aparátu v období normalizace.

V Plzni, dne: 11.2.2018

JUDr. et Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.